

Școala Oremii

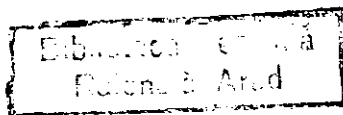
REVISTĂ PEDAGOGICĂ CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

CUPRINSUL:

1. Programul ședințelor Ad. gen.
2. Raportul general
3. Raportul Comisiunii de censori
4. I. Bălașa : Observațiuni pe marginea noului proiect de lege al învă. primar
5. P. Hălmăgianu: Experiențe pedagogice
6. T. Mariș : Din pedagogia lui Dr. Giorgiu Popa
7. Dela Banca învă. din jud. Arad

Redacția: Str. Oituz No. 30. Arad.

Administrația: Casa Învățătorilor Bdul Carol I No. 66.

Abonamentul anual 60 Lei. 1 exemplar 6 Lei.

„Scoala Vremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDAC-
ȚIE FORMAT DINTRE COLABORATORII REVISTEI.

COLABORATORI :

Fl. Ștefănescu Goangă, Prof. Universitar Cluj; N. Margineanu, asistent Univ. Cluj; Ion Nisipeanu, prof. București, I. F. Buricescu, prof. București, I. Stanca, profesor; Ascaniu Crișan, dir. liceului Moise Nicoară; S. Spulbereanu, f. inspector școlar; Iosif Moldovan, f. inspector școlar; C. Balla profesoară; A. Văjitan, inv.; George Marcu, inv.; I. C. Lascu, inv.; A. Burticală, inv.; T. St. Vicol, inv.; P. Zoșiu, inv.; I. P. Crivăț, inv.; I. Pordea inv.; A. Volungan, inv.; I. Marinescu, inv.; I. Jianu, inst; A. Păpureanu, inv.; M. Ionescu, inv.; G. Tudor, inv.; Sp. Văneajă, inv.; Gh. Rediș; M. Florescu, inv.; V. Olariu, inv.; I. Riza, inv.; Al Amancei, inv.; M. Coșoroabă, inv.; A. Billo, inv.; I. Schuch, inv.; Ioan D. Popescu-Bobu inv.; Maior N. Popovici, Pr. Fl. Codreanu, D. Dijmărescu, Fl. O. Roșca; T. Lădaru A. Subescu, R. Ponta, I. Mara I. Balaban. Ioan Cădariu, Dimitrie Boariu, I. Lucuța, O. Lupaș, C. Dogariu, A. D. Cioară. Traian Popescu, Efrem Țigu Ioan Damaschin, E. Spinanțiu, N. Cârstea, C. David M. Păun prof. la școala normală Arad, I. Bălașa și P. Hălmăgian.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb și cărțile de recensat se trimit pe adresa: Dlui **Teodor Mariș, prof. Arad str. Oituz No. 30.**

Corespondența privitoare la administrație: abonamente, schimbări de adresă, revistele înapoiate etc. se trimit pe adresa Administrației: **Casa învățătorilor Arad Bdul Carol I No. 66** pentru Dl. **Sabin Mihuț.**

„Scoala Ţremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

ASOCIAȚIA ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL ARAD.

Programul

ședințelor Adunării generale ordinare a Asociației învățătorilor din județul Arad, care se vor ține la 10 Iunie 1934 în sala cea mare a Primăriei Arad.

Ședința I.

1. La ora 8 a. m. participarea în corpore la actul Chemării Duhului Sfânt și la parastasul pentru colegii decedați.
2. Esmiterea delegaților pentru invitarea autorităților la ședință.
3. Deschiderea ședinței la ora 9 a. m.
4. Mijloacele de promovare a învățământului primar, bazat pe principiile școlii active.
5. Revendicarea drepturilor materiale.
6. Discuțiuni asupra punctelor 4—5.

Ședința II.

ora 15.

7. Raportul general.
8. Raportul comisiei de censori.
9. Aprobarea bugetului Asociației și Casei Învățătorilor.
10. Chestiunea Casei Învățătorilor a Asociației Generale din București.

Președinte :

Dimitrie Boariu

Secretar :

Mircea C. Nonu

Raportul General

al Comitetului central către adunarea generală a Asociației Invățătorilor din jud. Arad, ținută în Arad, la 10 Iunie 1934.

Onorată Adunare Generală,

Ziua primă a noului an este ziua când bunul gospodar face o reprimă, o bilanță asupra lucrărilor depuse pentru prosperarea gospodăriei sale și cari lucrări odată cu ora 24 din noaptea Revelionului, în sunetul înduioșat al clopotelor le înmormântează pentru vecinicie, ca odată cu încetarea aceluși clopot, să deschidă noul file de înregistrarea nouilor planuri de muncă în speranța unui an mai mănos, mai fericit, pentru mica sa gospodărie. Asemenea acestui gospodar și comitetul central al Asociației Invățătorilor din județul Arad, după 2 ani de funcționare, 2 ani de când onorata adunare generală în ziua de 21 Maiu 1932 a binevoit a ne onora cu conducerea destinelor asociației, iar prin adunarea generală dela 3 Iulie 1933 a binevoit a confirma aceasta încredințare, iată că în aceasta adunare generală ordinară, pentru a putea răspunde îndatoririlor la care ne-am angajat și pentru a satisface dispozițiilor statutare ne permitem a vă prezenta următorul

Raport General.

I.

Activitatea comitetului central.

Comitetul central al Asociației Invățătorilor din județul Arad, credincios îndatoririlor la care s'a angajat, urmând dispozițiunilor arătate în statutele Asociației generale și adoptate de adunarea generală dela 21 Maiu 1932 și-a continuat lucrările în conformitate cu programa de muncă, cu dispozițiunile și îndrumările primite din partea Domniilor Voastre atât prin adunarea generală din anul trecut, cât și prin ședințele subsecțiilor ținute în toamna anului 1933 și în primăvara anului 1934.

În ședința din 12 August 1933 — prima ședință după adunarea generală — comitetul central s'a ocupat de desideratele de prima necesitate, cari reclamau o imperioasă urgență, nu alicum și de lacunele întrelăsate și pe care comitetul central nu a avut timp suficient pentru a le pune la curent. Aceste desiderate, prin însăși redactarea lor, sunt divizate în desiderate de ordin administrativ, cari interesează administrația internă a A-

sociației noastre și de ordin general, adică care interesează învățătorimea și aparțin Asociației generale a învățătorilor. Desideratele de ordin general comitetul central, prin biroul său și prin adresa Nr. 88 din 11 Iulie 1933, le-a înaintat Onor. Asociației generale, pentru ca o parte din ele să fie supuse congresului general, iar altă parte să fie rezolvate de biroul central al Asociației generale.

Ce privește desideratele noastre de ordin intern, ele au fost rezolvate în celea 8 ședințe ale comitetului central, ținute în zilele de 12 August, 6 Sept. 24 Sept. 12 Oct. 12 Noembrie și 19 Noembrie 1933, apoi în 30 Ianuarie, 11 Martie, 6 Maiu și 20 Maiu 1934.

Dosarul administrativ, care conține dela ultima adunare generală 78 acte rezolvate, este încă o dovadă de activitate acestui comitet central.

Prin actul Nr. 85 din 11 Iulie 1933 am răspuns Asociației Regionale dela Cluj cu privire la cotizațiile restante, cerând să descrie restanțele ce eventual ar exista în debitul Asociației noastre, pe motivul că noi numai la 21 Maiu 1932 ne-am afiliat Asociației Generale și Regionale. Tot cu aceasta dată am trimis datele statistice cerute și procesul verbal dresat în adunarea generală ținută la 3 Iulie 1933.

Prin actul Nr. 86 din 11 Iulie 1933, am adus la cunoștința Dlui Inspector General Școlar Gh. Tulbure și Onor. Revizorat Școlar din Arad decizia comitetului central, prin care s'a votat direcțiunii, cursurilor de vară dela Miniș suma de Lei 2000, ca ajutor pentru alimentarea învățătorilor participanți la acest curs.

Prin actul Nr. 88 din 11 Iulie 1933 am trimis Asociației generale procesul verbal al adunării generale din 3 Iulie, toate desideratele votate în aceasta adunare și am răspuns circulari Nr. 213 cu privire la cursurile de vară dela Sibiu, cerând să fim scutiți de a trimite bursierii ceruți.

La cercetarea Onor. Minister al Instrucțiunii Publice și a Revizoratului Școlar din Arad, am format o comisiune, care a studiat antiproiectul legii învățământului primar și al programei analitice și cari antiproiecte urmau să fie supuse debaterilor parlamentare în toamna anului 1933.

Tot în ședința dela 12 August 1933, la raportul Direcțiunii Casei Învățătorilor și în dorința de a aduce o oarecare îmbunătățire în ce privește instrucția elevilor lăsați în căminul casei, comitetul central a hotărât ca în scopul acesta să angajeze ca director de studii un profesor dela liceul „Moise Nicoară”.

În ședința dela 6 Septembrie 1933, Dl Iulian Lucuța referentul comisiei pentru studierea rapoartelor învățământului primar și a programei analitice, prezintă raportul său cuprins în procesul verbal semnat de întreaga comisie.

În ședința dela 24 Septembrie 1933, comitetul central la la cunoștință raportul Domnilor Dimitrie Boariu și Iulian Lucața, delegații noștri statutari la congresul general din Cluj. Se iau dispozițiuni pentru convocarea subsecțiilor în ședințe de toamnă și se fixează programul de muncă pentru aceasta ședință. Se angajează pentru căminul Casa Învățătorilor ca pedagogi instructori pe anul școlar 1933/34 studenții teologi Jiva Aurel și Popescu Eugen. Se autorizează Directorul Casei Învățătorilor ca pentru încasarea restanței de Lei 66.870 să dea în judecată pe toți părinții elevilor, cari până la acea dată au rămas nepăsători față de îndatoririle lor.

Comitetul central la angajamentul și răspunderea de a contribui la cheltuielile pentru facerea bustului marelui profesor Dr. Petru Pipoș cu suma de 20.000 Lei, care sumă să fie încasată dela membrii cari vor contribui benevol.

Având în vedere faptul că mulți elevi de al decedatului profesor se află și în județele vecine, am adresat un apel către colegii din județele Bihor și Timiș rugându-l să contribuie și el cu obolul lor la ridicarea acestui monument, dar până în prezent nu ni s'a comunicat nici un rezultat. În urma demisiei D-lui Eugen Spinanțiu din postul onorific de administrator al revistei „Școala Vremii” comitetul central alege ca administrator pe Dl Sabin Mișuțiu învățător în Arad.

Ședința din 12 Noembrie 1933 a fost o ședință festivă a comitetului central ținută în comuna Chișineu-Criș, cu prilejul trecerii la pensie a valorosului nostru președinte Dl Dimitrie Boariu, care timp de 40 ani a dezvoltat o activitate intensivă atât pe teren școlar cât și pe teren național și cultural.

În ședința dela 19 Noembrie 1933 au fost delegați Domnii: Iulian Lucața, Romul Furdul și Mircea Nonu pentru a participa la congresul regional extraordinar, care s'a ținut în Cluj. Tot în aceasta ședință s'a luat în discuție circularile Nr. 72 și 79 ale Asociației Regionale cu privire la crearea unui fond pentru ajutorarea învățătorilor șomeri și la cotizațiile ce Asociația noastră este datorare a le plăti Asociației Regionale.

La 30 Ianuarie 1934 s'a compus bugetul Casei Învățătorilor pentru anul 1933/34, care buget atât la venite cât și la cheltuieli se fixează la suma de Lei 686.090. S'a aprobat reducerea sumei de asigurare a edificiului Casa Învățătorilor la suma de 3.350.000 Lei.

În ședința dela 11 Martie a. c. s'a luat dispozițiuni pentru convocarea subsecțiilor în ședințe de primăvară și s'au fixat subiectele ce urmau a se dezbate în acestea ședințe, iar în ședința dela 6 Maiu a. c. s'a luat dispozițiuni pentru convocarea adunării generale de azi, fixându-se ordinea de zi și făcându-se toate formalitățile legale.

II.

Averea și situația financiară a Asociației

Averea Asociației se compune din : 1. un imobil clădit și situat în orașul Arad Bdul Carol Nr. 66 sub numirea de „Casa învățătorilor”. 2. Biblioteca Asociației preluată de comitetul central în cursul anului 1932. 3. Excedentul realizat la finea anului bugetar încheiat la 2 Aprilie 1934.

Ce privește gestiunea financiară a Asociației, prezentăm următoarea bilanță de verificare încheiată în ziua de 2 Aprilie 1934 și anexată aici sub a).

BALANȚĂ DE VERIFICARE,

a asoc. inv. din jud. Arad, încheiată în seara zilei de 2 Aprilie 1934.

Nr. curg.	NUMIREA CONTURILOR	S u m e l e		Soldurile	
		Debitoare	Creditoare	Debitoare	Creditoare
13	Casa	148,137	144,770	3,367	—
2	Cote de debitori	—	57,583	—	57,583
4	Depuneri-fructificare	66,415	57,855	8,560	—
5	Participări la congres. gen.	9,000	—	9,000	—
20	Congresul regional	3,000	—	3,000	—
7	Cota asoc. generale	7,000	—	7,000	—
8	„ „ regionale	7,000	—	7,000	—
9	Participări la curs	2,000	—	2,000	—
10	Imprimare	418	395	23	—
11	Neprevăzute	3,449	—	3,449	—
15	Fond de rezervă	—	1,115	—	1,115
16	Escedent din anul precedent	—	10,017	—	10,017
17	Fond. Dr. Pipoș	720	2,410	—	1,690
18	„Școala Vremii“	28,020	28,260	—	240
19	Cheltueli generale	4,693	—	4,693	—
21	Diurne comit. și censor.	14,400	—	14,400	—
22	Delegații în județ	1,650	—	1,650	—
23	Ajutor Casei inv.	4,000	—	4,000	—
24	Diverse-ajutoare	2,503	—	2,503	—
Total:		302,405	302,405	70,645	70,645

Arad, la 2 Aprilie 1934.

Președinte :
Dimitrie Boariu

Secretar:
Mircea C. Nonu

M e m b r i i :
Cristea E. Spinanțiu R. Furdai

C e n s o r i :
Iul. Lucața S. Mihuțiu

B I L A N Ţ U L
încheiat la 2 Aprilie 1934.

PASIV

Secretar:
Mircea C. Nona

Profit și pierdere,

CREDIT

Secretar:
Mircea C. Nonu

Cristea **Membrili;**
 E. Spinanțiu **R. Furdui**
Censori:
Iul. Lucuța **S. Mihutiu**

În baza statutelor asociației, pentru toată averea răspunderea o are comitetul central. Cu provocare la acestea dispoziții statutare, adunarea generală din anul trecut a hotărât, ca conducerea și supravegherea căminului „Casa Învățătorilor” pe data de 3 Iulie 1933, să treacă în cercul de activitate a comitetului central, iar consiliul de până aci, pe aceasta dată încetează de a mai funcționa.

În urma situației schimbate, directorul casei nu mai poate prezenta raport separat către adunarea generală, ci acesta să cuprindă în raportul nostru general.

Având în vedere, că anul de gestiune al Casei Învățătorilor se încheie pe data de 30 Iunie, adică după ținerea adunării generale, bugetul și contul de gestiune al acestuia, îl putem prezenta numai cu un an mai târziu. Astfel, acum prezentăm contul de gestiune pe anul 1932/33 și bugetul pe anul 1933/34.

Din procesele verbale dresate de fostul consiliu de administrație al casei în anul societar 1932/33, precum și din rapoartele prezentate de către directorul Casei am putut constata cele ce urmează.

Deși în acest an de gestiune, sistându-se internatul liceului „Moise Nicoară”, numărul elevilor înscriși dela aceasta școală s'a majorat față de anul trecut dela 14 la 47 elevi, totuși numărul total abia a atins cifra de 64. Din aceștia, unii s'au înscris în cursul anului, iar alții s'au retras înainte de încheierea anului gestionar, așa, că dela început și până la sfârșitul anului au rămas numai 50 de elevi.

Elevii înscriși, repartizați după naționalitate au fost: 56 români, 3 maghiari, 3 germani și 2 evrei. Divizați pe școli au fost: 47 dela liceul Moise Nicoară, 11 dela Școala superioară de arte și meserii, 3 elevi dela școala superioară de comerț și 3 elevi dela școala de notari. Din cei 64 elevi înscriși, 12 au fost copii de învățători, membrii ai asociației solvind o taxă anuală de întreținere de lei 8000, iar 50 elevi au solvit taxa întreagă de 10 mii lei, 1 elev a fost primit în mod gratuit.

Cu toate că în anul acesta s'a majorat numărul elevilor de la liceu, totuși au rămas neocupate 66 locuri.

Din cauza micșorării numărului elevilor pe deoparte, iar de alta, din motivul că statul a redus subvenția dela 64.600 lei la 14.625, pentru a se putea ține edificiul în bune condițiuni și pentru a servi și elevilor o hrană corespunzătoare, s'a simțit necesitatea, ca pentru acoperirea cheltuielilor să se cheltuiască în plus suma de 53.388 lei, care s'a acoperit din economiile făcute în anii precedenți.

Starea sanitară a elevilor a fost mulțumitoare, neliindu-se nici un caz de boală contagioasă. Elevii bolnavi au fost izolați în o cameră anumită fiind tratați de medicul de casă, de Dl. Dr. Bunteanu.

De disciplina și instrucția elevilor s'a îngrijit directorul casei, ajutat de 2 pedagogi instructori anume angajați în acest scop.

Progresul la studii încă a fost mulțumitor, deoarece din 64 elevi, numai 2 elevi de liceu au fost îndrumați la repetarea clasei.

În ce privește partea materială a căminului, lăsăm, aici, să urmeze contul de gestiune pe anul 1932/33, controlat și verificat de comisia de cenzori și aprobat de comitetul central în ședința ținută la 24 Maiu 1934:

VENITE:

1. Excedentul anului 1931/32	—	—	lei	60.112 —
2. Taxe de înscriere	—	—	"	12.000. —
3. Taxe de întreținere	—	—	"	521.582. —
4. Taxe restante	—	—	"	30.889. —
5. Din depuneri	—	—	"	24.115. —
6. Diferite venit	—	—	"	21.600. —
7. Subvenție de stat	—	—	"	14 625 —
Total:				lei 684.973. —

CHELTUELI:

1. Onorar medicului de casă	—	—	lei	5 000. —
2. Onorar menageriei	—	—	"	10 000. —
3. Leafa personalului de serviciu	—	—	"	66.400. —
4. Fâină și pâine	—	—	"	109.776 —
5. Carne și untură	—	—	"	89.703. —
6. Articole de bucătărie	—	—	"	155.136. —
7. Cumpărări zilnice	—	—	"	34.663 —
8. Instalațiuni și mobilier	—	—	"	11.024. —
9. Reparaturi	—	—	"	22 751. —
10. Curățire și desinfectare	—	—	"	18.270. —
11. Augmentarea bucătăriei	—	—	"	7.614. —
12. Luminat	—	—	"	13.084. —
13. Încălzit	—	—	"	56 840. —
14. Apă	—	—	"	21.456 —
15. Cheltuieli de birou	—	—	"	2.442. —
16. Cotizații la casa cercuală	—	—	"	7.293. —
17. Asigurarea edificiului și mob.	—	—	"	6 327. —
18. Onorar contabilului expert.	—	—	"	1.000. —
19. Diurne membrilor de ședințe	—	—	"	5.872. —
20. Cheltuieli neprevăzute	—	—	"	4.538. —
Total:				lei 649.153. —

B I L A N T:

Intrate	---	---	---	---	---	lei	684.973.
Cheltuieli	---	---	---	---	---	"	649.153.
In numerar la 30 Iunie 1933						lei	35.820.

Situația bănească a casei se prezintă la 30 Iunie 1933 în modul următor :

a) Numerar în casă	—	—	—	—	—	lei	35.820.—
b) Taxe restante	—	—	—	—	—	"	79.770.—

Starea activă a casei la 30 iunie 1933 lei 115.590.—

Evidența inventarială a căminului, încheiată la 30 Iunie 1933, conținând 64 articole cu 535 poziții, constă dintr'un edificiu în valoare de lei 3,250.000 și din mobilier în valoare de lei 405.737. În cursul anului, inventarul a fost augmentat cu obiecte în valoare de 7.818 lei și a fost scăzut cu obiecte uzate în valoare de lei 15.417, iar valoarea unor obiecte a fost scăzută cu 13.500 lei. Astfel, la finea acestui an societar, valoarea obiectelor inventariate, scade cu 21.099 lei.

Pentru îmbogățirea cunoștințelor, elevii interni sunt organizați în societate de lectură, având la dispoziție o bibliotecă conținând 682 volume în valoare de lei 31.830. În cursul anului, aceasta societate a ținut mai multe șezători literare cu care ocaziune elevii s'au produs cu recitări, recenzii și lucrări originale. Pentru augmentarea bibliotecii fiecare elev contribuie cu suma de 50 lei.

Despre sumele acestea se conduce evidență separată și aceasta se prezintă la 30 Iunie 1933 astfel:

Excedent din anul 1931/32	— — lei	1.873.—
Încasări — — — —	— — — —	3 000.—
Total :	lei	4.873.—

Din suma aceasta s'a cheltuit pentru augmentarea bibliotecii lei 1.450, iar restul de lei 3.423 a fost trecut ca venit pe anul 1933/34. Aceste socoteli asemenea au fost revăzute și aflate în ordine de către comisia de cenșori. Astfel, toată averea activă a casei se cifrează la suma de lei 3.687.567.—

În fine prezentăm spre aprobare bugetul căminului Casa Învățătorilor pe anul 1933/34, care a fost compus de comitetul central și fixat atât la venite cât și la cheltuieli în suma de lei 686.090.

Comitetul central, după ce a constatat că toate socofeliile referitoare la gestiunea anului societărilor 1932/33 conduse de Dl director Ioan Mladin sunt în perfectă ordine le aprobă și votează descărcarea de pe acest an de gestiune.

Pentru administrarea averii Casei Învățătorilor, în urma administrării acestela de către comitetul central al asociației, s'a simțit necesitatea ca vechile statute ale casei să fie modificate în conformitate cu noile dispoziții statutare ale asociației.

Acestea statute schimbate sub numirea de: „Regulament Intern pentru administrarea Casei Învățătorilor din județul Arad” refăcute de comitetul central cu aprobarea comisiei de cenzori, le prezentăm Onoratelor adunări generale pentru aprobare.

Având în vedere, că numărul elevilor scade an de an, considerând apoi că pentru ca să putem asigura existența căminului, avem nevoie de cel puțin 60 de elevi, propunem Onoratelor adunări generale, ca în cazul când nu s'ar prezenta un număr suficient de elevi pe anul școlar viitor 1934/35, comitetul central să fie autorizat prin votul adunării generale, ca în caz de extremă necesitate să poată da altă destinație localului Casei Învățătorilor, bineînțeles în mod provizoriu, până la schimbarea împrejurărilor vitrege în care trăim.

III.

Activitatea subsecțiilor

Numărul membrilor Asociației Învățătorilor din județul Arad e de 616 învățători titulari, împărțiți în 9 subsecții cu reședințele Arad-oraș, Aradul-Nou, Pecica, Radna, Șiria, Ineu, Chișineu-Criș, Șebîș și Hălmagiu.

Toate subsecțiile au ținut ședințele de toamnă conform circularei noastre, iar a supraședințelor de primăvară, până la încheierea acestui raport general, am primit procese verbale numai dela subsecțiile Aradul-Nou și Hălmagiu.

Din discuțiunile ce s'au angajat cu ocaziunea acestor ședințe a subsecțiilor, comitetul central, concentrând toate doleanțele învățătorilor din județ, prezintă următoarele

DESIDERATE:

1. Învățătorii din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, având drepturi câștigate la locuințe încă înainte de război, cari drepturi nu au fost abrogate prin nici o lege școlară, cer ca aceste drepturi să fie luate în considerare la întocmirea noului legi a învățământului primar pentru toți învățătorii de toate gradele din întreaga țară.

2. Plata salariilor rămase restante din anul 1932 lunile Martie și Aprilie să fie numai decât achitate în numerar.

3. Gradațiile, făcând parte integrală din salariu să fie înscrise în bugetul statului pe exercițiul anului financiar 1934/35.

4. Sporurile pentru definitivat și înaintări, fiind drepturi legiferate, să fie deasemenea susceptibile în același buget și pe același dată.

5. Fixarea unui minimum de salariu de lei 3,000 pentru învățătorii începători la care să se adauge gradațiile și sporurile pentru definitivare și înaintări. Înscirarea în bugetul statului a sumei cuvenite pentru întregirea salariilor conform legii de armonizare din 1927.

6. Plata suplimentului în caz de concediu medical și de naștere să fie suportat de stat conform art. 139 din lege.

7. Învățătorii să fie îndreptățiți la carnetele de identitate pe C. F. R. cu o reducere de 75% în mod nelimitat. Pentru vacanța mare în scopul cunoșterii țării să li se acorde 6 bilete gratuit pe întreg teritoriul țării.

8. Cerem recunoașterea valabilității examenelor de definitivat ținute în anii 1932 și 1933 conform cu legile în vigoare din acel timp precum și acordarea titlului de „definitiv” tuturor învățătorilor admiși și reușiți la acelea examene. Învățătorii, care prin modificarea art. 224 din legea învățământului primar au fost definitivati pe data de 1 Septembrie 1924, să aibe dreptul dacă au gradul II să ceară inspecție specială pentru grad I, cu dispensa de stagiu.

9. Modificările făcute în corpul de lege pentru învățământul primar cerem să fie aduse cât mai repede la cunoștința Dlui președinte al Asociației Generale precum urmează:

a) Scoaterea dintre condițiile la definitivat și înaintări în grad II și I a dispozițiilor ce nu depind numai de învățător, cum sunt: cota de frecvență, ateliere, cooperative, cultivarea sistematică a terenurilor de experiență, notarea cu „bine” și „foarte bine” la inspecții cari de multeori se fac după alte criterii decât calea obiectivă și reală.

Învățătorii, neavând posibilitatea să se specializeze în lucrul manual și practica agricolă, cer să se elimine din proiect atât problemele practice din acest domeniu dela definitivat și dela gradul II cât și inspecția agronomului și a maestrului de lucru manual la gradul I. Aprecierea activității practice să se facă numai de inspectorii școlari.

10. Pentru admiterea la examenul de definitivat să fie suficient 3 ani de serviciu efectiv în învățământ și titlu provizoriu la data ținerii examenului.

11. Examenele de definitivat să se țină în lunile de toamnă întrucât numirile cu titlu provizoriu se fac pe data de 1 Septembrie.

12. Examenele de înaintare grad II. să se țină în fiecare an în luna Ianuarie întrucât numirile cu titlu definitiv s'au făcut prin derogarea dela dispozițiile legale pe data de 1 Ianuarie.

13. Învățătorii absolvenți ai școlii normale din Ardeal, Crișana și

Maramureș înainte de anul 1918, conform legii de atunci în vigoare și bazată pe faptul, că potrivit acelor dispozițiuni ei dispun de decrete prin cari sunt numiți cu titlu definitiv să fie recunoscuți ca învățători grad I.

14. Cerem ca toate studiile naționale în școlile minoritare să fie predate, iar direcțiunile acelor școli să fie conduse numai de învățători probați.

IV.

Revista Asociației învățătorilor „Școala Vremii“

Revista Asociației „Școala Vremii“ este condusă de un comitet de redacție sub presidenția și direcțiunea Dlui profesor de pedagogie Teodor Mariș, iar administrarea acestela este încredințată Dlui învățător Sabin Mihuțiu.

Ce privește situația financiară a revistei raportăm că dela data de 1 Iulie 1933 și până la 30 Aprilie 1934 s'au făcut încasări de abonamente în sumă de lei 33.280, la care se adaugă interesele după depunerile dela bancă de lei 828 și bani gata ce s'au aflat la revistă din soldul anului precedent în sumă de lei 30.192 celace face în total 64.300 Lei. Cu tipărirea și expediția revistei s'a cheltuit 33.075 Lei. Deci la data de 30 Aprilie 1934 ni se arată în bani gata suma de 31.225 Lei.

Onorată adunare generală

În speranța, că și în acest an financiar am făcut tot ce este posibil și omenesc pentru a normaliza și a conduce viața acestei Asociațiuni județene printr-o administrație model, atât în ce privește arhiva cât și chivernisirea banului public, supunem acest raport Onor. adunări generale spre studiere și cu rugămintea de a ne vota descărcarea de gestiunea anului 1933/34, a vota bugetul Asociației pe anul 1934/35, iar întrucât am întrelăsat și noi ceva — oamenii fiind — ne rugăm să binevolți a complecta acestea întrelăsări și a ne da noul îndrumări de conducere.

Arad din ședința comitetului Central al Asociației Învățătorilor din județ ținută la 20 Mai 1934.

Președinte :
Dimitrie Boariu

Secretar :
Mircea C. Nonu

Membrii comitetului central:

Eugen Spinanțiu
Romul Furdui
Nicolae Dima
Nicolae Cristea

Raportul

Comisiunii de cenzori către adunarea generală a Asociației Învățătorilor din jud. Arad, ținută la 10 Iunie 1934.

Onorată Adunare Generală

Comisiunea de cenzori, căreia ați binevoit a-i da mandat de a controla și verifica activitatea și respectiv conturile de gestiune ale Asociației noastre, precum și cele ale Casei Învățătorilor, cu onoare prezintă următorul

R A P O R T :

1. Activitatea și contul de gestiune al Asociației.

În cursul anului societar expirat, comisiunea de cenzori a asistat aproape în toate cazurile la ședințele comitetului central al Asociației, observând și cu acest prilej deosebitul interes în activitatea depusă de către comitetul central în rezolvarea dezideratelor și problemelor ce interesează Asociația noastră.

Conformându-ne statutelor am verificat în două rânduri întreaga gestiune, constatând ordine desăvârșită în administrație și în manauarea banului public.

Datorită spiritului de perspicacitate de care se conduce comitetul Asociației, a fost posibil ca din bugetul de 67 600, să fie satisfăcute toate îndatoririle statutare și totuș să se realizeze un beneficiu net de Lei 8.882. Asupra distribuirii — după normele statutare — acest beneficiu, comisiunea de cenzori, de acord cu propunerea comitetului central propune și roagă adunarea generală să binevolască a aproba, să se treacă 10% la Fondul de rezervă în sumă de lei 888; să se dea Fondului Dr. Petru Ploș 5.000, iar restul de Lei 2.994 să fie vărsat la Fondul de ajutorare mutuală, din interesele cărui se vor putea da ajutoare.

Mal propune și roagă on. adunare generală să aprobe contul „Profit și pierderi” „Balanța de verificare” și bilanțul prezentat de comitetul Asociației, cărui să-i acorde descărcarea cuvenită asupra exercițiului 1933/34.

2. Activitatea și contul de gestiune al Casei Învățătorilor.

Credem de prisos de a mai descrie azi și aici sublima menire a Casei Învățătorilor, care culminează în așa zisa „Vatră părintească” pentru elevii internați în ea.

Comitetul central, cu un buget secătuit s'a străduit să susțină această casă nu numai pentru necesitățile zilelor de azi, ci mai ales a depus mari stăruințe și n'a cruțat nici o jertfă pentru a o putea trece fără mari zguduri peste criza economică atât de resimțită și de această instituție.

Comisia de cenzori a inspectat de mai multe ori, în decursul anului — înopinat — bucătăria, precum și dormitoare și salele de studii și în totdeauna a rămas mulțumită de cele aflate și constatate: mâncări gustoase și îndestulătoare, în camere pretutindeni curățenle perfectă.

Dacă ne arătăm totuși îngrijorați și îndrăsnim să atragem atențiunea asupra propunerii comitetului central în legătură cu situația dela Casa învățătorilor și să rugăm adunare generală să mediteze cu toată seriozitatea asupra dificultăților cu care avem de luptat decând fiecare școală secundară și-a înființat internat propriu și-și face propagandă, o facem conștienți de credința, că din desbaterile care vor urma asupra acestui chestiun să răsără ideea capabilă de a ne trece fără mari sdruncinări, peste greutățile ce întâmpinăm.

Cât privește contul de gestiune pe anul de gestiune 1932/33 declarăm și aici ca și în procesul verbal dresat cu ocazia verificării, că l-am aflat în deplină regulă și în urmare îl propunem on. adunării generale spre aprobare, dându-i-se gestionarului Ioan Mladin descărcarea cuvenită.

On. Adunare Generală!

Din raportul prezintat de noi asupra activității comitetului central rezultă că aceia cărora li-s'a încredințat conducerea asociației s'au pătruns de importanța îndatoririlor și au muncit din răspuțeri ca să satisfacă încrederii reorganizând Asociația și căutând să o ridice la nivelul celorlalte Asociații surori.

Dacă, pentru munca prestată, comitetul Asociației merită toată recunoștința, nu putem uita că îndrumătorul și conducătorul acestui comitet este valorosul nostru confrate, dl. Dimitrie Boariu, care timp de 40 ani a știut să-și facă datoria românește și dăscălește, cu cinste în toate împrejurările și situațiile în care s'a găsit în cursul timpurilor.

Mulțumită dragostei și interesului ce acest dascăl veteran îl poartă învățătorilor; datorită și zelului și însufiețirii de care a fost și este condus, atât d-sa cât și colaboratorii săi: s'au putut înigheba două instituții dăscălești, care sunt Banca Învățătorilor și secția de ajutor mutual.

Acești doi pomi plantați în via noastră vor aduce rodul cuvenit, dar pentru aceasta se cere timp.

Comitetul central prezintat de dl. Dimitrie Boariu nu și-a făcut reclama asupra activității depuse, ci a căutat să-și facă datoria cu conștiința curată.

Pentru activitatea laborioasă dezvoltată până aci, de către comitetul central în frunte cu venerabilul său președinte, comisia de cenzori propune On. adunării generale să-i exprime mulțumiri.

Arad, la 21 Mai 1934.

Președintele comisiei

de cenzori
IUL. LUCUȚA

Membri:
SABIN MIHUȚIU
IOAN TAU

Observațiuni pe marginea noului proiect de lege al învățământului primar.

În vederea modificărilor ce trebuiesc introduse de camera deputaților în corpul noului proiect de lege al învăț. primar, cred că nu sunt lipsite de interes atât pentru colegi — cât și pentru cel în drept — să facă modificările juste cerute de învățători — considerațiunile de mai jos:

1. — În comisia de instrucție a camerei, s'a introdus în proiect o dispoziție, conform căreia, nu vor fi validate decât examenele de definitivat și înaintare date în 1932 și 1933 ținute cu respectul legii învăț. primar din 1924.

Cred că această dispoziție, introdusă fără a se ține seamă de punctul de vedere al învățătorilor nu va putea să devină lege — pentru că atunci ar însemna anularea de drept a acestor examene, pentru faptul, că atât în ceea ce privește condițiile de admitere, cât și materiile din care s'a făcut examinarea, nu s'a respectat legea din 1924 — această lege ne fiind în vigoare.

Conform legii Iorga care-i și acum în vigoare — învățătorii trebuiau înaintați și definitivați fără examen, în urma unei inspecții.

Dispoziția de mai sus e lipsită de temelu juridic, pentru motivul că nu poți anula un examen, pentru că nu s'a ținut după o lege care nu-l în vigoare; iar în al doilea rând, urmează ca toți învățătorii cari au îndeplinit condițiile cerute de legea în vigoare, să fie definitivați și înaintați — fără examen — pe data când au împlinit stagiul necesar.

Dacă un învățător căzut la acele examene ar intenta proces Minist. Instr. sunt sigur că-l va câștiga — aplicându-i-se dispozițiile legii Iorga.

Acele examene s'au ținut la dorința învățătorilor — cari s'au pronunțat în favoarea examenelor în diferite congrese — și cum în privința lor nu era nici o lege în vigoare — s'a procedat legal, stabilindu-se modul de ținere al lor prin Decizii Ministeriale.

Legea actuală nu poate să aibă efect retroactiv — anulând efectele legii Iorga — urmând ca să recunoască aceste examene ca legale, mai ales că în ceea ce privește stagiul s'a respectat această lege, învățătorii dând în plus examenul.

Deși examenele de diferență dela școala normală la liceu nu s'au ținut conform legii din 1924 — ci prin Decizii Minist. — nimeni nu s'a gândit să le anuleze și atunci nu înțelegem de ce să se anuleze niște examene — pentru cari învățătorii — mai mult sau mai puțin s'au pregătit și și-au cheltuit și mizerul lor salariu, pe drumuri.

Dacă se cerea ca să fim pregătiți după legea din 1924 — bucuroși — am fi făcut și acest lucru; însă ca să anulezi un examen, pentru o vină

care nu-l a învățătorilor, e o nedreptate care va slăbi entuziasmul învățătorilor, mai ales în aceste vremuri vitregi pentru școală și slujitorii ei. Pentru aceste motive — și fără a se face un act ilegal — cred că cea mai bună soluție ar fi, ca dispoziția amintită să fie înlocuită cu aceea susținută de Dl. Ţoni — adică în loc de cu „respectul legii din 1924“ să se prevadă „cu respectul Deciziilor Ministeriale date în vederea acestor examene“.

Prin această rectificare s'ar readuce calmul necesar, școala neavând decât de câștigat prin aceasta — iar din sufletul învățătorilor s'ar înlătura bănuiala că prin dispoziția de mai sus se urmărește o răzbunare politică contra învățătorilor din partea unor domni deputați profesori — cărora nu le place fața Dlui Președinte.

2. — Intrucât examenul de definitivat este obligatoriu pentru toți învățătorii și căderea de trei ori la acest examen, aduce cu sine excluderea din învățământ, cred că nu-l ehitabil să se pună piedici învățătorilor provizori — la prezentarea la acest examen.

Îndeplinirea condițiilor cerute, ca: frecvență regulată, sau 70%, predarea la o școală cu 7 clase, etc. nu depind de învățător, mai ales că cei mai mulți nefiind directori, nici amenziile nu le pot aplica, rămânând ca numai prin sfat să aducă copiii la școală, lucru prea greu de realizat în actualele condiții.

Înțelegem să se ceară să învețe — deși cu 1300—2000 lei lunar nu prea poți cumpăra cărți — cari sunt tot așa de scumpe — dar să se înlătore tot ceace nu-l numai în putința învățătorului.

Să se aplice legea obligativității cu strictețe de cel în drept — să nu se mai repete demagogia făcută în ultimii ani relativ la neîncasarea amenzilor, să se vină în ajutorul elevilor săraci și atunci sunt sigur că frecvența va fi aproape 100%.

3. — Pe viitor să fie admiși la examen învățătorii cari au servit după luarea diplomei 3 ani — indiferent cu ce titlu — având titlu provizor la data ținerii examenului, pentru că în criza de posturi, un învățător trebuie să stea 8—10 ani până la definitivatul.

4. — Examinarea la definitivat să se facă din materiile prevăzute în programa analitică în vigoare la data absolvirei școlii de către candidat.

5. — Intrucât învățătorii nu sunt nici agronomi, nici măștrii și nici n'au menirea să scoată specialiști din elevii de curs primar, să se scoată proba practică din l. manual și pr. agricolă dela definitivat și înaintare. Lucru manual și problema agricolă în școală primară nu-l scop, ci mijloc educativ. Ar fi destul să le dăm instrucția și educația necesară unui bun viitor cetățean — urmând ca specializarea să se facă ulterior.

6. — Deasemenea să se scoată dispoziția ca activitatea practică să

fie constatată de agronomi și măștrii, fiindcă aceștia sunt formați unilateral în specialitatea lor, rămânând ca această activitate să fie cercetată de Inspectorii școlari, cari știu cum și ce trebuie să pretindă unui învăț.

7. — La Inspecții să nu se mai ceară nota „bine și f. bine” spre a putea fi admiși la gr. I și II, ci o notă generală, având în vedere criteriul după care se fac de multe ori aceste Inspecții, vărând și mai mult politica în școală, învățătorii fiind forțați să o facă, spre a obține note bune.

8. — Înființarea de ateliere, câmpuri de experiențe, etc. să nu se pretindă decât la școlile ce au posibilitatea materială să le dea ființă.

În zadar se va trudi un învățător dela o școală cu 1—3 posturi, sau și mai multe — să înființeze atelier — dacă n'are nici cu ce să-și procure lemne pentru încălzit, sau școala e nemăturată cu zilele și și atunci cu ajutorul elevilor. Bunăvoința nu-i suficientă, decât însoțită de putință.

9. — Examenul de definitivat să se țină în lunile de toamnă, numirile cu „titlul provizor” — făcându-se pe 1 Sept; iar cele de înaintare gr. II — întrucât „titlul definitiv” — s'a acordat — peste prevederile legale — pe 1 Ian. să se țină în Ianuarie și Februarie — în fiecare an, urmând ca titlul obținut să fie acordat pe data începerii exercițiului bugetar.

10. — Să se acorde diferite avantagii reale — absolvenților a 7 clase.

11. — Comunele să fie obligate — ca în urma aplicării unui impozit pe toți locuitorii — să procure cărți tuturor elevilor, pentruca învăț. să fie scutiți de a mai procura cărți și după Crăciun, mulți rămânând tot anul fără cărți.

Învățătorii primesc cu bucurie orice lege prin care se urmărește progresul școlii și ridicării prestigiului corpului didactic — prin ameliorarea stării materiale, însă respingem cu indigoare orice tendință de a ni se răpi din puținele drepturi ce mai avem și de a ni se pune piedici la care avem dreptul prin muncă.

Ioan Bălașa
înv.

Experiențe pedologice.

Tipurile de activitate ale elevilor din cl III-IV dela școala de aplicaj de pe lângă Școala Normală de învățători D. Țiciudăal din Arad. Anul școlar 1931—32

(Urmere și fine)

Dupăce am terminat cu toate probele, urma să dau rezultatul experiențelor, adică să cercetez adunările și să constat, câte adunări sunt bune și câte greșeli s'au făcut, cu alte cuvinte să apreciez activitatea elevilor cantitativ și calitativ. Trebuie să menționez faptul, că la exprimarea rezultatului am întâmpinat o mare greutate, deoarece în instrucțiuni nu se prevede cum să se calculeze rezultatul. Eu însă la metoda lui *Kräpelin* am adoptat Instrucțiunile, cu privire la calcularea rezultatului metodei lui Schulze, cari prevăd, că o greșală să fie considerată cu coeficientul 3, scăzând astfel din numărul adunărilor bune de trei ori câte greșeli s'au făcut.

De ex. Dacă în 3 minute s'au făcut 17 adunări, dintre care 1 este greșită, rezultatul este următorul: $17 - (1 \times 3) = 14$ adunări bune.

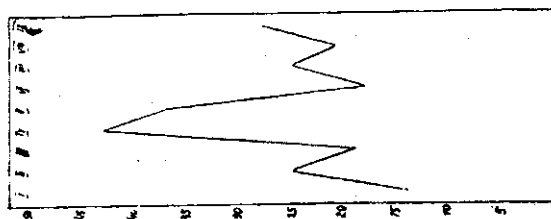
Pentru ilustrarea celor spuse până aci, dăm în întregime un caz:

I. $\begin{array}{r} 54 \\ 96 \\ 70 \\ 37 \\ \hline 46 \\ 28 \\ 64 \\ 84 \\ 64 \\ 94 \\ 54 \\ \hline 76 \\ 96 \\ 87 \\ 53 \\ 59 \\ 41 \\ 78 \\ 1 \end{array}$	II. $\begin{array}{r} 65 \\ 93 \\ 43 \\ 37 \\ 58 \\ 27 \\ 91 \\ 97 \\ 85 \\ 73 \\ 63 \\ 72 \\ 59 \\ 45 \\ 19 \\ \hline 83 \\ 59 \\ 47 \\ 3 \end{array}$	III. $\begin{array}{r} 31 \\ 91 \\ 97 \\ 89 \\ 18 \\ 79 \\ 29 \\ 79 \\ \hline 84 \\ 61 \\ 51 \\ 60 \\ 40 \\ 38 \\ 92 \\ 65 \\ 84 \\ 31 \\ 32 \\ 34 \\ 19 \\ 8 \\ 79 \\ 25 \\ 39 \\ 67 \\ 16 \\ 54 \\ 93 \\ 48 \\ 38 \end{array}$	IV. $\begin{array}{r} 64 \\ 81 \\ 35 \\ 28 \\ 60 \\ 43 \\ 93 \\ 43 \\ 71 \\ 18 \\ 16 \\ 59 \\ 43 \\ 95 \\ 64 \\ 85 \\ 7 \\ 41 \\ 79 \\ 28 \\ 67 \\ 16 \\ 59 \\ 42 \\ 82 \\ 31 \\ 92 \\ 32 \\ 19 \\ 8 \\ 79 \\ 25 \\ 39 \\ 67 \\ 16 \\ 54 \\ 94 \end{array}$	V. $\begin{array}{r} 40 \\ 68 \\ 25 \\ 31 \\ 84 \\ 69 \\ 32 \\ 92 \\ 54 \\ 27 \\ 28 \\ 68 \\ \hline 97 \\ 89 \\ 15 \\ 41 \\ 79 \\ 29 \\ 79 \\ 9 \\ 32 \\ 69 \\ 39 \\ 38 \\ 42 \\ 82 \\ 97 \\ 93 \\ 41 \\ 79 \\ 28 \\ 63 \\ 56 \\ 14 \\ 39 \\ 65 \\ 97 \\ 87 \end{array}$	VI. $\begin{array}{r} 72 \\ 59 \\ 41 \\ 78 \\ 17 \\ 65 \\ 97 \\ 87 \\ 64 \\ 39 \\ \hline 53 \\ 85 \\ 79 \\ 29 \\ 71 \\ 40 \\ 63 \\ 71 \\ 46 \\ 28 \\ 67 \\ 17 \\ \hline 59 \\ 43 \\ 93 \\ 47 \\ 31 \\ 85 \\ 79 \\ 26 \\ 42 \\ 85 \\ 74 \\ 68 \\ 27 \\ 57 \end{array}$	VII. $\begin{array}{r} 87 \\ 93 \\ 47 \\ 35 \\ 95 \\ 61 \\ 57 \\ 28 \\ 68 \\ 51 \\ 16 \\ \hline 6 \\ 75 \\ 84 \\ 62 \\ 62 \\ 61 \\ 58 \\ 37 \\ 41 \\ 73 \\ 58 \\ 38 \\ 5 \\ 28 \\ 64 \\ 85 \\ 73 \\ 85 \\ 76 \\ 94 \\ 53 \\ 82 \\ 65 \\ 95 \end{array}$	VIII. $\begin{array}{r} 34 \\ 17 \\ 64 \\ 80 \\ 27 \\ 54 \\ 94 \\ 87 \\ 42 \\ 6 \\ \hline 73 \\ 61 \\ 54 \\ 96 \\ 72 \\ 59 \\ 47 \\ 35 \\ 29 \\ 78 \\ 19 \\ 89 \\ 65 \\ 92 \\ 32 \\ 29 \\ 72 \\ 54 \\ 94 \\ 51 \\ 6 \\ 64 \\ 69 \\ 39 \\ 65 \\ 96 \\ 82 \\ 52 \end{array}$	IX. $\begin{array}{r} 38 \\ 57 \\ 21 \\ 91 \\ 27 \\ 51 \\ 63 \\ 73 \\ 3 \\ \hline 85 \\ 72 \\ 54 \\ 93 \\ 47 \\ 32 \\ 90 \\ 18 \\ 78 \\ 8 \\ \hline 63 \\ 72 \\ 51 \\ 69 \\ 35 \\ 29 \\ 72 \\ 54 \\ 94 \\ 51 \\ 6 \\ 64 \\ 61 \\ 32 \\ 32 \\ 39 \\ 69 \end{array}$	$\begin{array}{r} 16 \\ 52 \\ 75 \\ 8 \\ \hline 65 \\ 94 \\ 51 \\ 65 \\ 94 \\ 54 \\ 52 \\ 79 \\ 21 \\ 92 \\ 32 \end{array}$
---	---	--	---	--	---	---	--	--	---

Rezultatul experienței ni-l arată următorul tablou:

P. c. b. a	TIMPUL EXPERIMENTĂRII	N u m ă r u l			Totalul adunărilor bune
		adună- rilor	grese- lilor	adună- rilor bune	
I.	Înalte de clasă	17	1	14	230
II.	După 1 oră de clasă	25	—	25	
III.	După 2 ore de clasă cu re- creație	25	2	19	
IV.	După 2 ore de clasă fără recreație	43	—	43	
V.	După 3 ore de clasă cu 2 recreații	43	2	37	
VI.	După 3 ore de clasă cu 1 recreație	33	5	18	
VII.	După 3 ore de clasă fără recreație	31	2	25	
VIII.	După 4 ore de clasă cu 1 recreație	30	3	21	
IX.	După 5 ore de clasă fără recreație	28	—	28	

Grafic reprezentând ritmul acestei activități, ni se prezintă ca tip de activitate combinată-concavă.

Alcătuind pentru fiecare elev un astfel de tablou și grafic am terminat experiența, iar rezultatul final l-am cuprins în următorul tablou general:

Nr. crt.	NUMELE ELEVULUI	clasa	Numărul total al adunărilor bune	Tip de muncă	Observații
1	Bucur Susana	III.	393	crescândă	
2	Chiș Iuliana	III.	—	—	Incomplet n'a urmat toate probele
3	Fărcaș Irina	III.	353	crescândă	
4	Felnecan Gheorghe	IV.	304	"	
5	Oltean Mihai	III.	218	constantă	
6	Filimon Maria	III.	284	crescândă	
7	Miculae Gheorghe	III.	439		
8	Macave Gheorghe	III.	589	"	
9	Tămășdan Sever	III.	239	camb. concavă	
10	Clompila Petru	IV.	77	descrescândă	
11	Dan Gheorghe	IV.	230	camb. concavă	
12	Dascăi Florica	IV.	367	crescândă	
13	Gomolin Maria	IV.	321	"	
14	Mladin Eugen	IV.	732	"	
15	Pop Gheorghe	IV.	605	"	
16	Șopron Constantin	IV.	312	"	

Din acest tablou se vede, că dintre cei 16 copii examinați, 11 aparțin tipului de muncă constantă, 2 tipului combinat concav, 1 aparține tipului de muncă descrescândă, iar 1 neparticipă pând la toate probele, n'am putut constata cărui tip aparține.

Se susține, că tipul cel mai bun este cel constant, care dovedește, că exercițiul a fost folosit în mod normal. Tipul combinat convex este iarăși destul de bun, căci în urma influenței, oboselii, vedem intervenția favorabilă a exercițiului. Tipul combinat concav nu este așa de bun, pentru că aici exercițiul nu este folosit în mod normal. Tipul descrescând nu e bun de loc, deoarece în afară de slăbiciunea respectivului, arată, că exercițiul și antrenamentul n'au fost puse în funcțiune.

Din punct de vedere practic, pedagogic cunoașterea tipului de muncă a copiilor are însemnătate, fiindcă ne dă posibilitatea de a ști, că nu putem cere de la toți copiii același rezultat în același timp și nu vom fi expuși la greșala să considerăm de multe ori, leneși sau întârziți pe unii elevi, din

simplu motiv, că nu răspund imediat la întrebările puse, pe cari apoi tratându-i în consecință îl descurajăm, ceea ce poate avea urmări nefavorabile formării lui pentru toată viața.

Deasemenea să nu comandăm rigid, ci să procedăm treptat dela joc la munca serioasă, ținând seamă de perioadele critice, când munca să fie mai redusă, respectând pauzele, folosind antrenamentul, variația și exercițiul, astfel elevul va simți o plăcere în muncă; din contră o muncă desordonată produce neplăcere, desgust și surmenaj.

În afară de aceste rezultate favorabile educației copilului, pe cari e bine să le cunoască fiecare educator din observație și experimentare asupra elevilor săi, psihologii și pedagogii au mai tras și alte concluzii: de ex. la compunerea orarilor, la respectarea recreațiilor și a somnului, la darea temelor pentru acasă, ținând seamă de oboseala produsă de muncă în clasă și acasă.

Ținând seamă atât noi educatorii cât și îndrumătorii învățământului nostru de consecințele ritmului în care decurge munca la copiii noștri, îl vom putea conduce spre muncă rațională, sistematică și disciplinată, ceea ce este foarte esențial în educație, pentru că munca este factorul principal în caracterizarea popoarelor și tot munca este și o condiție de căpetenie a progresului.

Hălmăgean Petru
cl. VII. norm.

Din Pedagogia lui Dr. Georgiu Popa

6. Procedarea în învățământ.

Ce părere a avut Dr. Georgiu Popa despre acest complicat și greu meșteșug al dascălilor noastre ni-o spune în următorul pasagiu:

„N'am pretins memorizare, pentru că în viață nu veți avea nici lipsă, nici ocazie de memorizat și pentru că după cum ne îndrepta Rousseau, dacă „priceperea a pus mâna pe învățăture, până n'a venit memorizarea, atunci „rămân proprietatea priceperii”¹⁾

El este destul de clar, nu mai necesită nici un comentariu. Dacă însă citatul de sus ne dă lămuriri suficiente asupra metodei întrebuintat, el nu ne spune nimic cu privire la formele de învățământ și nici referitor la principiile didactice ce au fost respectate. Dar despre acestea ne informează prelegerile din Merinde, unde se poate constata, că forma dialogică sau

¹⁾ Merinde, pag. 273.

activă lipsește. Aceasta însă nu înseamnă că lipsea și principiul activismului. El era realizat prin variația cunoștințelor pline de interes, cari legau atenția și satisfăceau curiozitatea copiilor, prin ce deveneau activi. Nu lipsește nici principiul intuiției din prelegerile din Merinde, deși între ele nu găsim nici o lecție de intuiție. Aceasta probabil din cauză că Merinde cuprinde ziarul unui elev din școala superioară.

Pentru a lămurii mai bine procedarea în învățământ dăm câteva exemple: „O licitație” este titlul prelegerii a VII¹⁾. Intr-o dimineață, venind copiii la școală, trec pe lângă casa unui om, cărula tocmai i se vindea avu-
tul, la licitație. Lume multă era pe acolo și printre lume — și copii.

„Plăieșii comunei făceau ordine în mulțime, și unul veni la noi școlari, în pragul porții dela stradă și ne trimise la școală, cu vorbă grea. „Primarul fiind aproape, l-a înfruntat, că fără lipsă a vorbit aspru. În școală „învățătorul observă, că suntem agitați. Noi i-am descoperit pățania cu „plăieșii și cu primarul. Bine vi s'a întâmplat — zise învățătorul — și să „mă explic. Plăieșul, scurt la pricepere, s'a îngrijit numai de ordine în mul-
țime. Primarul, mai inteligent, a socotit să privești la licitație, pentru a Vă „convinge, că e tristă și dureroasă și de aici să luați pentru viață învăț-
tură, a vă feri de datorie și de procese. Acolo primarul n'avu timp să vă „arate cugetele sale. Rămase ca eu să vi le descoper aici”.

În legătura cu această ocazie le dă următoarele sfaturi (principii eco-
nomice): 1 să nu cumpărăm de ce nu avem nevoie, fie ori cât de estin
2. Să cumpărăm cu bani gata și 3 în economie speranța înainte de vreme
„înșală”.²⁾

Apoi le vorbește despre obligațiune, cambiu și despre contabilitatea ne-
cesară unei gospodării țărănești.

Toate acestea se fac provocate de o întâmplare: licitația de mai sus. Deci vedem respectat principiul învățământului ocazional și încă un principiu susținut cu multă tărie și tot cu atâta dreptate de Rousseau, de a da cuno-
ștințe copiilor atunci, când ei le simțesc necesitatea.

Pentru ilustrarea principiului: Învățământul să fie plăcut și să cultive interesul pentru cultură, reproduc o parte din lecția despre tutun și fumat³⁾.

E plină de interes această lecțiune⁴⁾, pentru că combătând fumatul cu argumentele cunoscute azi de toți fumătorii și nefumătorii, autorul totodată face și comunicare de cunoștințe interesante și azi pentru multă lume

¹⁾ Merinde pag. 39.

²⁾ Merinde: 40.

³⁾ Merinde, pag. 45.

⁴⁾ Merinde 45 — 50.

„De unde a venit fumatul? În țările calde sunt multe muște, din cauza cărora oamenii n'au odihnă și nu pot lucra. Americanii din bătrâni aprindeau mai ales tutun și cu fumul acesta alungau muștele. Ce să se facă însă când au de lucru sau când umblă, nu pot purta focul cu ei. Atunci au luat un tulei (cocian) de tutun îl aprindeau la un capăt, iar pe celalalt îl băgau în gură. Și așa au și fum și mâinile li-e sunt libere pentru lucru. Tuleul de tutun e ca o țevă, dacă era să se stingă focul, atunci omul mai sufla în țevă și din când în când suga.

„Acest tuleu ar fi cea dinfăiu sugare. Și de atunci până azi s'au născocit diferite forme de a arde tutunul. Când Cristofor Columb, a descoperit America, a găsit pe insula Cuba oameni, cari fumau. În Europa pentru prima oră a fost adus la Paris de Ioan Nicot la anul 1560 și îl numiră iarbă nicotiană. După 50 de ani iarba se lăși în Anglia, Spania, Germania, Turcia și Arabia etc. Deci din America și dela oameni sălbatici a venit la noi în Europa tutunul și obiceiul de a fuma”

Il este cunoscută autorului și părerea opusă, că popoarele din Asia ar fi cunoscut tutunul mai înainte, fiindcă acolo fumatul e mai extins. Fumează toate clasele sociale și ambele sexe (fete de 8—9 ani) și formele pipelor sunt mai variate.

„În contra fumatului s'au luptat mult religiunile și guvernele. În Anglia ordinațiuni regești reprobă fumatul ca o dătină „urâtă la vedere, grejoasă la miros, dăunătoare la creier și periculoasă pentru plămâni”. Rusia pedepsea pe fumători. Papa Urban VIII oprește fumatul. Sultanii din Turcia și Persia declară fumatul de păcat în contra religiunii lor, mohamedane. Dar toate sforțările fură zadarnice. Azi fumează toată lumea. Deși este rău din punct de vedere sanitar, estetic și economic.

„Francezul Iuliu Michelet arată, că antichitatea a avut oameni mari, renașterea de asemenea, deși atunci oamenii nu aveau pentru cultivarea lor, mijloacele de cari dispun moderni și azi n'avem așa oameni mari. Pe măsură ce s'a lăsat fumatul și cu el sărăcia și înloxicarea, așa a scăpătat pulerea virilă, bărbăția din si-nul națiunilor.

„Spaniolii scăpătară mai întâiu, acum se duc Turcii, fiindcă sunt cei mai fumători. Medicul francez Dr. A. Galopin sub conducerea căruia s'a format o societate, care vrea să demonstreze, că tutunul e venin ce slăbește memoria și conturbă nutriția susține, că se slinge acea familie, care a numărat în sinul său 4 generații de fumători”.

Raportul dintre învățător și școlari.

Mai amintim o chestiune, în legătură cu problema procedurii în învățământ, anume raportul dintre cei doi factori ai învățământului: învățăto-

rul și școlarii. Când a fost vorba de factorii educației, s'a făcut amintire, în legătură cu misiunea învățătorului, și despre personalitatea acestuia. Dacă revenim asupra învățătorului o facem luând în considerare deosebirea între calitățile ce trebuie să le întrunească învățătorii, după cum funcționează la școala inferioară sau la cea superioară, pentru a stabili o notă caracteristică a școalei din acele timpuri.

Învățătorii dela Școalele inferioare cl. I-III se caracterizează prin bunădătate, blândețe, bună dispoziție și amabilitate. Învățătoarea prin maniere de mamă, grai dulce și multă răbdare, iar învățătorii dela școalele superioare cl. IV—VI se caracterizează prin asprime și multă învătătură.

Dela aceste însușiri atârnă și raportul dintre învățător și școlari.

De Traian Capet învățătorul școalei inferioare „cine l-a cunoscut nu se putea despărți”. Pe învățătoarea Catrina Viorean „s'o tot ascultă” și copiii învățau care de care să-l facă mai mare bucurie.

Ca însușiri ale învățătorului dela școala superioară sunt menționate numai asprimea și multă învătătură. Așa ni se înfățișează, în Merinde, învățătorul Eugeniu Umbreanu, iar despre raportul dintre dânsul și școlarii săi, iată ce mărturisește un școlar.

„Eram de 10 ani, când să trîc la superioară. Nu aveam bucurie de învățarea mea, că învățătorul Eugeniu Umbreanu, mi se vedea aspru.”¹⁾

Prin urmare deosebim două feluri de a trata pe școlari. Un tratament familiar, blând, prietenos cu școlarii inferiori și altul aspru cu școlarii dela școala superioară. Cu alte cuvinte, în școala superioară se făcea cortă, se câștiga învățătura, iar pentru aceasta se cerea un tratament aspru și aceasta o știau și școlarii din năpasta.

Probabil la aceste vremuri se gîndesc azi, acei cari critică pedagogia zilelor noastre, care dînd precădere motivelor psihologice, preconizează un tratament plin de iubire și respect evlavios față de toți copiii.

7. Localismul educativ.

Principiul localismului educativ ca și acela al educației religioase-morale și naționale se pot observa ca un fir roșu în întreaga lucrare de care ne ocupăm. Dacă consacram totuși și localismului un capitol aparte, o facem pentru a evidenția, și mai mult, că această nouă orientare a pedagogiei contemporane, care apare azi într-o formă mai sistematizată, cu metode adecvate, pentru aflarea soluțiilor celor mai nimerite în ce privește realizarea vechiului principiu: „Non scholae, sed vitae discimus”, des-

¹⁾ Merinde, pag. 5.

voltând în acelaș timp copilul în modul cel mai natural, — încă a fost abordată de Dr. Gloggiu Popa.

Următoarele exemple ne vor confirma această afirmare și lămuri în acelaș timp și modul cum a înțeles dânsul în acele vremuri, aplicarea acestui principu.

1. Când, la sfatul preotului și învățătorului, se clădește prin clacă, casa unor orfani, care arseze fără să fie asigurată, învățătorul vorbește copiilor despre condițiile ce trebuie să le întrunească o locuință, ca să fie sănătoasă. Apoi le explică deosebirea dintre clădirile din comună din nainte de 1850 și după acest an. Cauza, că bătrânii edificau case mici și mai puțin igienice, dar aproape la fel de scumpe ca și cele de azi, este că până la Maria Terezia nu erau legi, cari se precizeze lămurit raporturile de impozit dintre agricultori și stat, ci dările se încasau după presupuneri, socotindu-se starea omului după poartă și casă. De aci numele de porție (impozit).

2. În legătură cu explicarea originii unor nume de familie din comună, ca Ardelean, Moldovan, Craiovan, cu ocazia venirii la școală a unui școlar nou face o lecție de istorie locală; pe care însă o înglobează în istoria națiunii românești.

Reproducem din această lecție¹⁾ o parte, care ni se pare foarte edificatoare pentru caracterizarea spiritului, în care făceau dascălii noștri educația în acele vremuri: Băiatul nou venit este astfel caracterizat:

„Păr și ochi negri, nas de vulture, gură regulată, pe frunte cugete serioase, dar nu triste. Hotărât la mers și la ținută. Învățătorul după privirea „acesui băiat, ocupând catedra zise:

„Voi cunoașteți istoria acestor locuri, ce se numiau din bătrâni „Banat. Acum două sute de ani o agitație mare cuprinsese poporul român. „Au venit la noi mulți frați, din Ardeal sau Transilvania, din Țara românească (Muntenia) și din Moldova.

„Ca în comuna noastră, așa mai în toate comunele mari din Banat „sunt încă de atunci familii, ce poartă numele acelor țări: Ardelean, Moldovan, Craiovan, că orașul Craiova este cum știți în Țara românească. Au venit români chiar din Macedonia, alungați de suferințe. Familia Grecu dela „noi este macedo-română și își conservă tradiția originii sale. Macedo-românii au predilecție pentru neguțătorie; aceasta au continuat-o și aici. Bătrânii i-au numit „greci“ pentru că pe atunci și până mai eri, așa li se zicea „tuturor neguțătorilor.

„Dar de ce veneau aici? Aici erau români. Frate la frate trage. Stră-

¹⁾ Merinde, pag. 185.

„bunii i-au primit pentru iubirea națională ce o avem cu toții. Nu de voe bună s'a pornit acea agitație ci din cauza grelelor suferințe.

„Dar iubirea națională le-a oferit scut în contra suferințelor. Aceasta era pe vremea, când străbunii sperau un viitor fericit în această țară (Un-garia), că-i alungaseră pe Turci. Dar s'au înșelat, căci nu mult după eliberarea de Turci ni s'a impus și aici iobăgia și urbaniul ce l-a făcut Maria Terezia. *Guvernul de atunci, așa rămăsese de îndărăpt în cultură și umanitate, de introducea iobăgia pe când în Europa apuseană se începea desființarea ei.* Poporul avea mai multă conștiință pentru interesele sociale și de stat. A protestat în contra apăsării. Toate însă zadarnic.

„Însă populația este ca apa, ține cursul ce l-a luat odată. Pe rezorul de atunci, mai vin frați din Transilvania și se așează la noi. Din Moldova și din Muntenia nu mai vin, ba din contră, ai noștri se duc în acele țări cari acum unite poartă numele de România, și formează regat, mic dar mândru că e românesc.

„Băiatul acesta e proba sau dovadă la cele narate. El e din naștere din Tofaleu în Ardeal. E nepotul lui Ioaniciu Ardelean din comuna noastră”. Să spun, cum ajunse la noi:

„Românii din Tofaleu avură proces cu baronul Apor. Baronul a dobândit procesul și acum el singur stăpânește toate averile, iar mulțimea de oameni alungată de pe moșiile și din casele lor, s'au resfirat, silită a lua lumea în cap. Pe baza legii i-a scos baronul pe oameni din case chiar în pragul iernii și legea caută s'o respecte. Dar mai este și altă dreptate, ce se numește iubire națională și izvorește din legea sângelui nostru. Iubirea națională nu scoate pe nimenea afară, din contră invită acasă și la adăpost și duce ajutor unde se simte lipsă. Tofalenii au găsit ajutor la națiunea întreagă; contribuiri în bani incurg din toate țările pe unde locuiesc români. Să sperăm, că cei resfirați se vor aduna să formeze comună nouă. Deocamdată, mulți au primit scutul ce li-au oferit conaționalii din jur. Acolo a stat și tinerul acesta, pentru că din cauza frigului de astă iarnă n'a putut veni, deși a fost invitat de unchiul său, până acum în primăvară. E invitat de unchiul său, ca unchiul de antecesorii săi și așa îndărăpt până la timpul în care cum zisei, se adunau aici români din toate părțile, în speranța de o viață liberă și națională. Băiatul acesta ne aduse cu sine o istorie în miniatură. De azi e conșcolarul vostru. Doresc să-l primiți cu drag. Faceți-l să simtă, că nu e străin românul, unde pune piciorul pe pământ românesc.

„Învățătorul cheamă pe Marcu Alban, fiindcă e din o familie din cele mai vechi în Banat, să iasă în milocul salei și să bineventeze pe băiatul din Tofaleu, cum crede dânsul, că au făcut străbunii, când au primit pe Ardeleni cei dintâi.

„Vincențiu Grecu ceru voie să reprezinte pe macedo-români. Cu asemenea dorințe se prezentară și Corneliu Moldovan și Petru Craiovan pentru familiile lor; iar Pavel Luncan afirmă că-și are originea de pe lunca Crișurilor și se oferi să reprezinte pe crișeni. Învățătorul admise.

„Eșiră toți cinci la mijlocul salei și-l încunjurară pe băiatul din Tofaleu. „Marcu Alban luă cuvântul în numele tuturor și întinzând mâna zise: „Te salut, frate, în țara mea, care de acum e și țara ta. Vreau să te strâng la pieptul meu, ca să simțești și să te convingi, că inima noastră bate tare pentru legământul național“. L'a îmbrățișat și l-a sărutat. Învățătorul merse la tereastră și privia afară. Băiatul din Tofaleu, de emoționat, nu găsi cuvinte și arătă mulțumit, sărutând pe Marcu Alban, iar celorlalți le strânse mâna. Inviase trecutul, și ni-l vedem cu ochii, spiritele noastre se transportaseră la scenele de atunci. Incepurăm a aplauda, de resuna sala. Învățătorul se întoarse și ne zise, că în școală aplauzele nu sunt la locul lor și nu se pot permite. Dar era schimbat la față și ochii umezi, sigur s'a bucurat, că l-am înțeles.

„Învățătorul conduse pe noul școlar la locul ce i-l designase, iar noi ne-am grăbit să-l provedem cu rechizitele necesare“.

Aceasta lecție, în afară de ilustrarea principiului regionalist, ne poate servi totodată drept model de înfrățire a tinerelor odrasle ale neamului nostru prin școală.

8. Educația morală, religioasă și națională.

Ar trebui să reproducem toate lecțiunile, pentru ilustrarea felului cum s'a făcut educație morală, religioasă și națională în școlile române din acele vremuri. S'a putut însă observa din exemplele citate până aci, că morală pe baze religioase și naționalismul¹⁾ nu au fost probleme tratate numai ca diferite lecțiuni, ci ele fiind necesități vitale ale poporului nostru, au format baza și viața întregii educații ce se făcea în școlile noastre profesionale.

Ilustrez, totuși, printr'un singur exemplu cum concretizează pedagogul nostru sublima învățătură a Mântuitorului, de a iubi pe dușmani, dintr'un caz întâmplat unui băiat de moș, care mergând cu clubere prin țară, ajunge în mizerie²⁾

Băiatul de moș, din chestiune, în cele din urmă, ajunsese într'un restaurant, unde la o masă întinsă erau mai mulți străini. Aceștia îl compătălmiră și-i colectară o sumă de bani. Apoi continuară discuțiile, făcând aspre cri-

¹⁾ Vezi Localismul educativ și Cons. psih. etc.

²⁾ Merinde 65.

Atunci la adresa poporului român. Moșul de lângă sobă, aruncă banii în fața celor ce jigneau neamul său, cu cuvintele :

„Eată banii, că nu primesc nici ajutor nici milă, dela cei ce vor să-și bată joc de neamul meu și de legea mea“

„Ajungând acasă băiatul povestește pășania tatălui său, care îi dă următoarele sfaturi :

„Să ascultăm părerile altora, chiar când ar fi potrivnice părerilor noastre. Dușmanii sunt aceia, cari ne arată defectele noastre, pe cari noi și prietenii noștri nu le vedem, dar a le îndrepta numai atunci putem, când suntem conștii de ele. De aceea a zis Mântuitorul : „Să iubim și pe contrarii“. Apoi istorisește următoarea legendă : Când au trecut Israilitenii Marea Roșie, iar Faraon și Egiptenii s'au înecat, îngerii au voit să cânte „de bucurie, însă Dumnezeu i-a oprit, zicând : Și pe Egipteni tot mâna mea i-a zidit“)

Prin urmare educația morală, religioasă și națională se făcea prin practică și sugestii zilnice.

9. Educația socială și cetățenească.

Se începe cu învățământul mutual :

„Celor mai mari le recomand în bunăvoință pe cei mici și-i provoc să se poarte a merita încrederea conșcolarilor noi (mici) spune învățătorul Eugeniu Umbrian, școlarilor, săi în prima zi de școală“¹⁾.

Se continuă cu stabilirea raportului de stimă dintre cele două sexe. Iată cum ajunge tata să deslușească copilul în privința aceasta.

Când s'a înscris băiatul în școala superioară, calea ducea pe dinaintea salei în care învățătoarea și învățătorul inferioarei făceau înscrieri la școala lor²⁾. Fiind ușa deschisă, băiatul, îndemnat de tatăl său, a intrat zicând : „Bună dimineața D-le învățător. Merg la superioara.

„Dar de mine te-ai uitat ? întrebă Domnișoara. În ambii tata m'a întrebat, dacă înțeleg ce greșală am făcut. Eram emoționat și l-am rugat să-mi spună dânsul, M'a deslușit, că se cuvenia să mulțumesc amândurora și că trebuia să mă prezint întâiu la Domnișoara va să zică, un bărbat intrând în societate salută întâiu femeile, apoi bărbații, iar o femeie salută întâi bărbații. Pe această întâietate ce un sex îmbie celuilalt se bazează stîmna reciprocă.

O educație cetățenească, în sensul propriu, nu se desprinde din „Merindea“ lui Dr. Georgiu Popa. Educația cetățenească atunci, ar fi putut să se în-

¹⁾ Merinde, pag. 76.

²⁾ Merinde pag. 216.

³⁾ Merinde pag. 9.

țelegă și să se definească numai într'un sens¹⁾ politic străin, antiromânesc, ceea ce excludea apodictic prin opera de educație; în colectivitatea ei, a lui Dr. Giorgiu Popa. De aceea dânsul evită această problemă și se mulțumește de a formula și consolida în suflete tradiționalismul vieții străbunilor, în forma sa religioasă și națională, la capătul căreia se întrezărea — în chip nemărturisit, dar destul de clar descifrabil din unele capitole — un patriotism specific, încopciat de o țară românească a viitorului.

Iată câteva principii, care caracterizează educația socială, putem zice, mai bine decât cetățenească:

„În școala confesională, pedagogia nu se compune din experimentări arbitrare ci este o artă pozitivă. „Cu aceeași dragoste“ învățăm pe cei „săraci, abnegațiunea și îndelungă răbdare, pe cel avut, iubire și umilință, „pe toți la lucru, ca să se apropie de creatorul, și păstrare „să nu se „piardă ceva“, cum a zis Mântuitorul, când cu cinci pâini a săturat cinci „mii de oameni: „adunați fărîmăturile să nu se piardă ceva“. De aceea „învățătorul confesional e liniștit, convins, că în activitatea sa pedagogică a „purces pe după regule divine, și cine judecă mai profund, va afla, că nu „mai atari reguli va să zică numai școala confesională a putut să dea naștere și democrației și umanității adevărate“¹⁾

10. Educația femeii.

Ca în toate tratatele de pedagogie, educația se înțelege în genere pentru ambele sexe — decumva nu e un tratat de pedagogie specială, — dar necondiționat ne gândim în primul rând la băieți.

Pe lângă aceasta însă autorii, care au scris un tratat complet de pedagogie, consacră un capitol special pentru educația femeii. Nici această cerință a unui tratat de pedagogie integrală nu scapă din vedere pedagogului nostru.

Cu privire la educația femeii se respectă în „Merinde“ principiul, de a educa femeia conform rolului specific pe care îl are în societate, socotind ca cel mai principal rolul ce-l are în creșterea copiilor. Acest principiu ni-l ilustrează călătinarul Gavril Ardelean, ale cărui fete aveau o creștere bună, care era recunoscută în mari depărtări, de unde le veneau peștorii. Vorbind cu cineva, despre creșterea primită de fiicele sale, el zice:

„E vrednicia mamei mele, ea dirige capul fetelor, eu numai călționi „(incălțăminte) le fac pentru cale dreaptă.“²⁾

În prelegerea XVIII³⁾, se ocupă de educația femeii. Citiez, pentru inte-

¹⁾ Merinde, pag. 271.

²⁾ Merinde, pag. 87.

³⁾ Merinde, pag. 135.

resul ce-l prezintă această lecție, o parte din ea. În afară de sfaturile obișnuite despre rolul femeii ca soție și mamă, le ambiționează pentru rolul lor, arătând în același timp femeia ca factor general de cultură, începând cu legenda romană despre cearta celor trei zeițe: Minerva-înțelepciunea, Juno-puterea și Venera-amorul.

„Fiecare din ele se credea mai frumoasă dintre ele. Pentru pace se adresară lui Paris, fiul regelui din Troia, promițându-i fiecare din ele înșurirea sa, dacă va decide, că este mai frumoasă. Paris socoti, că în amor se cuprind toate și dăde mărul zeiței amorului, Vinerea. Drept răsplătă Vineri l-a condus în Grecia la Ileana cea frumoasă, pe care Paris o luă de soție și se rentoarsă cu ea în Troia. Juno și Minerva îndemnară pe Greci de sparseră Troia. Însă Vinerea luă de acolo pe fiul său Enea și pe alți troieni credincioși, îi conduse în Italia, unde, întemeiază Roma, care citind literile înseamnă Amor. Și de când e lumea, unde a fost înțelepciune și putere mai multă ca în Roma? Paris a avut dreptate, cu amorul a cucerit pe toate și putere și înțelepciune.

„Bătălia dela Troia înseamnă lupta cea mare între două lumi. Europa și Asia, se băteau în capete pentru femei, pentru că femeia este simbolul viu al familiei, iar din familie se începe cultura ce compune apoi națiune și stat. Prin urmare cultura s'a început în regiunile legendei și ale poeziei. Acestea afirmă, că lumea s'a deșteptat la progres, când i-a simțit necesitatea, iar în aceasta rolul femeii rămâne înverdat.

„Limba noastră veche și de cultură cum este, încă ne arată că cuvintele „femeie și familie“ au aceiași origine. Intrând în domeniul istoriei pozitive, în epoca cea mai veche de cultură romană, femeia se considera de fiică a familiei, iar bărbatul de părinte și așa prin o convențiune socială femeia ajunsese fiica bărbatului său. În această stare poziția femeii e grea, pentru că datoră bărbatului ascultare fără condițiune. Dar femeia născu eroi. Roma socoti, că mărind libertatea femeii și înălțând demnitatea ei, va aduce eroi și mai mari și va nobilita societatea. Acum începe a doua epocă în care femeia deveni cap „liber“ în mâna bărbatului. Reese din cele arătate până aci, că nimeni n'a dăruit ceva femeii. Ea singură și-a eluat înălțarea. Societatea n'a făcut altceva, când a sancționat prin legi drepturile femeii, decât a recunoscut și apreciat meritele ei.

„Cu apropierea timpului clasic a culturii supreme, femeia intră în epoca a treia, devine egală cu bărbatul, sora bărbatului. Din aceasta epocă avem vorba „însurare“, mă însor, adică bărbatul promite să trateze femeia ca pe o soră a sa. Și fiindcă Romanii alegeau unii preoți numai din afara familiei în cari nunta s'a celebrat cu fărină sau pâine — colacul de nuntă de azi — Femeia avea poziția de soră în acea familie, care pregătea a

„naște preoți, astfel căsătoria deveni act religios. În forma aceasta poziția femeii de soră, ajunsese sub scutul religiei.

„Ajunserăm la timpul Domnului Cristos. Pentru învățăturile sale toți l-au persecutat, evrei și păgâni. Numai femeia a înțeles, ce sublimă este învățătura Mântuitorului.

„Când Mântuitorul e tras în judecată pentru învățăturile sale, nici un jurisconsult și nici un avocat nu merge să-l apere (miile săturate, leproșii, orbii, schiopii).

„Numai o femeie romană are curajul să facă pe avocatul, este soția lui Pilat, a supremului dirigător roman, trimis acolo din Roma. Ea nici noaptea nu poate dormi se teme „romana“, nu cumva bărbatul său să-și întineze sufletul și îngrijată l-a rugat să nu se atingă de Domnul Isus Cristos, că nu este vinovat.

„Deci prima apologie a creștinismului a purces din gura unei femei române, înaintea tuturor sfinților părinți. Moartea lui Isus o predicaseră profeții în testamentul vechi și femeia se încumetă a lua o luptă cu testamentul și cu toți profeții, ca să-l mântue pe Isus. Când se pregătește sentința de moarte a Mântuitorului, Petru, apostolul, departe de a merge la fața de masă, se amestecă în curte printre servitori și servitoare și se lapădă, că nu cunoaște pe Domnul. Numai o femeie cearcă a se apropia de Mântuitorul și-i întinde mărămă însoțindu-l pe cale la locul de perzare. Cristos ajunge răstignit, numai femeia stă la cruce și plânge. Apostolii s'au ascuns, li era frică de iudei. *Femeia însă nu știe de frică, se conduce de iubire.*

„Apostolii stau încă tot ascunși, când cele trei mueri se înțeleg în puterea nopții să meargă cu miruri la mormânt să ungă trupul lui Isus și numai departe pe drum se întreabă, cine le va răsturna piatra de pe mormânt? Despre învierea lui Isus tot muierile sunt cele dintâi, cari iau cunoștință dela înger. Ingerii le trimit să spună apostolilor. Deci femeia fu prima care a propovăduit evanghelia învierii și numai în urma ei pleacă apostolii. Mântuitorul de asemenea, după înviere se arată mai întâi femeii, la Maria Magdalena. Onorurile familiare le-a primit Isus în casă la Maria și Marta, ca nicăiri dela bărbați.

Pe aceasta cale îndrumată educația fetelor, ele vor putea înțelege, că sunt ființe sociale cu altă minte decât bărbații, dar tot atât de folasitoare societății ca și aceștia, și nu vor căuta să se emancipeze de sub rolul lor femeesc, ca azi, din cauza diminuării sexului femeesc de către societate pe de o parte și din cauza încercării, de altcum nenaturală, de nivelare a caracterelor, celor două sexe, de către școli, prin același program, aceeași materie și aceleași examene.

T. Mariș.

Banca Învățătorilor din jud. Arad ne trimite spre publicare următoarele informațiuni:

În urma noului sistem de plățirea salariilor, cu chitanțe, nu mai avem posibilitate de a încasa pretenziunile băncii prin mandatarul nostru. Până când superioritatea școlară va lua măsuri conform legii de reorganizare a Ministerului Instrucțiunii, publicată în Monitorul Oficial Nr. 103, carea prevede dispozițiuni precise cu privire la încasarea datoriilor către băncile învățătorești, vom căuta să facem aceste încasări prin Administrația Financiară și, dacă nici așa nu ne va succede, atunci toți debitorii băncii, în număr de 153 se vor îngriji, ca să-și reguleze datoria, fie personal, fie cu mandat postal.

Pentru ca să putem răspunde la toate informațiunile ce ni-se cer, ori pentru ca să putem trimite diferitele imprimate pentru cerere de împrumuturi, rugăm străruiților, ca deodată cu cererea informațiunilor, să se atașeze și o marcă postală de 6 plus 1 leu pentru răspuns.

Pentru ca să fie cunoscut fiecărui învățător modul cum poate deveni membru societar al băncii, comunicăm cele ce urmează:

1. Membru societar al băncii poate fi oricare învățător titular din orașul și jud. Arad.

2. Pentru ca cineva să devină membru trebuie să se înscrie cu cel puțin una parte socială, în valoare de Lei 500,— plus 20 lei taxă de înscriere. Acest capital social se va achita în 10 rate lunare egale.

3. După fiecare parte socială (acțiune) semnată se poate cere un împrumut de Lei 2500. Suma cea mai mare însă, ce se poate obține, ca împrumut nu poate fi mai mare de Lei 10000, Pentru ca să poți primi un împrumut de 10.000 lei, trebuie să ai înscrise cel puțin 4 părți sociale. Și împrumutul ca și capitalul social să replătește în 10 rate lunare egale.

4. Pentru împrumutul primit să plătește după fiecare mie de lei o dobândă de Lei 48 plus 5 lei cheltuieli de imprimate. Adică: dacă cineva ridică un împrumut de Lei 1.000, primește la mână 1000 fără 53 lei, care sumă o replătește băncii în rate lunare de 100 lei, fără să i-se mai detragă altă dobândă în cursul celor 10 luni.

5. Conform statutelor noastre, împrumutul trebuie girat de 2 persoane. La membri căsătoriți, primul girant este soția și al doilea un învățător titular. La membri necăsătoriți, giranți vor fi 2 învățători titulari.

6. Veracitatea iscăliturilor depe contractul de împrumut și cerere trebuie adevărate de directorul școlii de stat. Dacă într-o comună este numai un învățător, care este și debitor, verificarea iscăliturilor o face directorul școlar din comuna învecinată, ori primăria comunală.

7. Ca și pe orice act public, așa și pe actele adresate băncii trebuie înscălit numele întreg, (numele de botez și numele de familie.) Ca martor pot figura numai bărbați.

8. În timpul din urmă, cei mai mulți din societarii noi, de îndată ce se înscriu membri, numai decât cer și maximum de împrumut. Având în vedere, că abia suntem în al doilea an de funcționare, nu dispunem de capital suficient ca să putem numai decât să satisfacem toate cererile, de aceea, consiliul de administrație al băncii a hotărât, ca în locul prim să se satisfacă cererile membrilor vechi. Pentru ca cineva să poată fi considerat de membru vechiu, trebuie să achite cel puțin 3 rate din capitalul social semnat. Prin urmare, ar fi de dorit și în interesul fiecărui învățător, ca să se facă membru al băncii, pentru ca în caz de nevoie urgentă, să aibă toate drepturile ce se cer pentru acordarea împrumutului.

Secția de ajutor mutual.

După cum este cunoscut tuturor cititorilor revistei „Școala Vremii“, pe lângă Banca Învățătorilor s'a înființat și o „Secție de ajutor mutual“, care are menirea de a acorda ajutor în caz de deces sau în caz când membrul devine invalid, ori când în familia asiguratului se întâmplă o oarecare nenorocire.

Membru al secției mutuale pot fi toți membri societarii al băncii. La înscriere, fiecare membru va plăti o taxă de Lei 120, care sumă va forma „Fondul general“ al secțiunii. Apoi pentru cazurile de deces sunt fixate 3 categorii de taxe: Învățătorii cu vechime până la 10 ani, vor plăti 25 lei, cei cu vechime până la 20 ani, vor plăti 50 lei, iar învățătorii cu peste 20 ani serviciu și pensionarii vor plăti la fiecare caz de moarte 100 lei.

În caz de deces, ori când membrul asigurat va fi îndreptățit la ajutor, vor putea beneficia de următorul ajutor: Membri de categoria 1 și 2 adică cei ce plătesc cotizații de 25 și 50 lei, în caz de deces, ori invaliditate, vor primi 50%, din suma fixată de adunarea generală pentru anul respectiv.

Cei ce doresc să devină membrii acestei secțiuni, vor cere imprimătele necesare ce trebuiesc îndeplinite la intrare în societate. Fiecare membru societar al băncii poate asigura la această secție și pe soția sa, fără considerare, că este sau nu membră a băncii.

Având în vedere scopul nobil al acestei instituții, avem mare nădejde, că toți membri societarii al băncii vor căuta să se înscrie și la Secția mutuală.

Cu membri înscriși până acum vom putea da în caz de deces o primă de asigurare de Lei 4500.

Pentruca membri societari și toți ceilalți învățători să poată vedea mersul îmbucurător al Băncii Învățătorilor, lăsăm aci să urmeze balanța de verificare încheiată la 3 Aprilie 1934:

BALANȚA DE VERIFICARE
încheiată la 3 Aprilie 1934.

1	Casa	293,534	281,929	11,605	—
5	Asociați	74,710	31,160	43,550	—
9	Capital Social	—	300,500	—	300,500
13	Taxa de înscriere	—	1,040	—	1,040
17	Depuneri-Federale	20,503	—	20,503	—
19	Cheltuieli gen.rale	402	—	402	—
23	Dobânzi și ben.fici	—	21,521	—	21,521
27	Imprimate	984	1,098	—	114
31	Imprumuturi	535,270	171,890	363,380	—
35	Depuneri Fructificare	47,441	179,365	—	131,924
37	Capital Federal	6,000	—	6,000	—
39	Capital B. C. C.	12,000	—	12,000	—
45	Fond de rezervă	—	1,51	—	1 518
47	Salarii	8,000	—	8 000	—
51	Dobânzi reportate	11,171	11,171	—	—
53	Impozit mobilier	54	111	—	57
55	Taxe de timbru	148	148	—	—
57	Profit și Pierderi	—	9,663	—	9,663
60	Dobânzi Depuneri-Fruc.	—	503	—	503
661	Transport	1,400	—	1,400	—
		1.011,617	1 011 617	466 840	466,840

BOARIU.

I. MLADIN.

Onor. Biblioteca
Palatul Cultural
Arad